İŞKUR

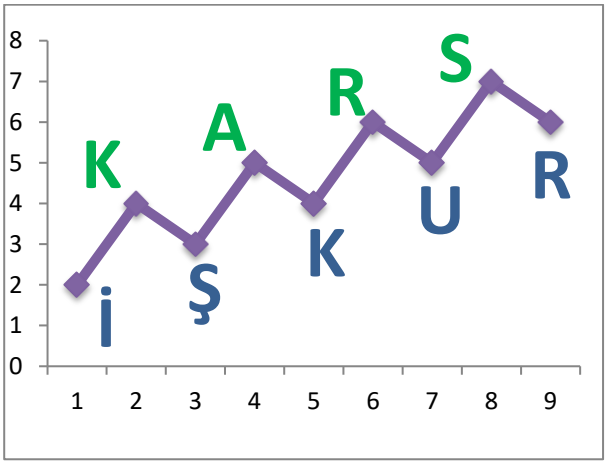

2019

KARS

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KARS ÇALIŞMA ve İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

KARS İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Şahin CEVENSİN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarındandır. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Kars İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Türker ÖKSÜZ
Kars Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Kars'ta ise bu kapsamda planlanan 275 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Yusuf BULUT
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 25
AÇIK İŞLER 28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 42
SONUÇ 48
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 52

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Dağılımı 23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı 29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 34
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 39
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 40
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 42
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 43
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 44
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 11
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 39
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 41
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 46
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 46

KISALTMALAR

İEP	İş Başı Eğitim Programı
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kars İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 275 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 14 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kars ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 6 bin 425 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 5 bin 64 çalışan erkeklerden, bin 361 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kars ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Kars ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Kars ili açık iş oranı bakımından 0,3 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8,5 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 35 kişilik açık iş mevcuttur. Kars ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları, Teknisyenler ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 37,6'sı için herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Kars ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kars ilinde temininde güçlük

çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Satış Danışmanı/Uzmanı mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Aşçı, İş Makineleri Operatörü mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işverenlerin yüzde 20,9 istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,7 iken bu oran Kars ilinde ülke genelinden fazla olup yüzde 4,9'dir.

Kars ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 85,1'i, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 17,9 'u teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 39,2 'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kars ilinde Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, sektörlerinde işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kars İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kars işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kars İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kars ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kars ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

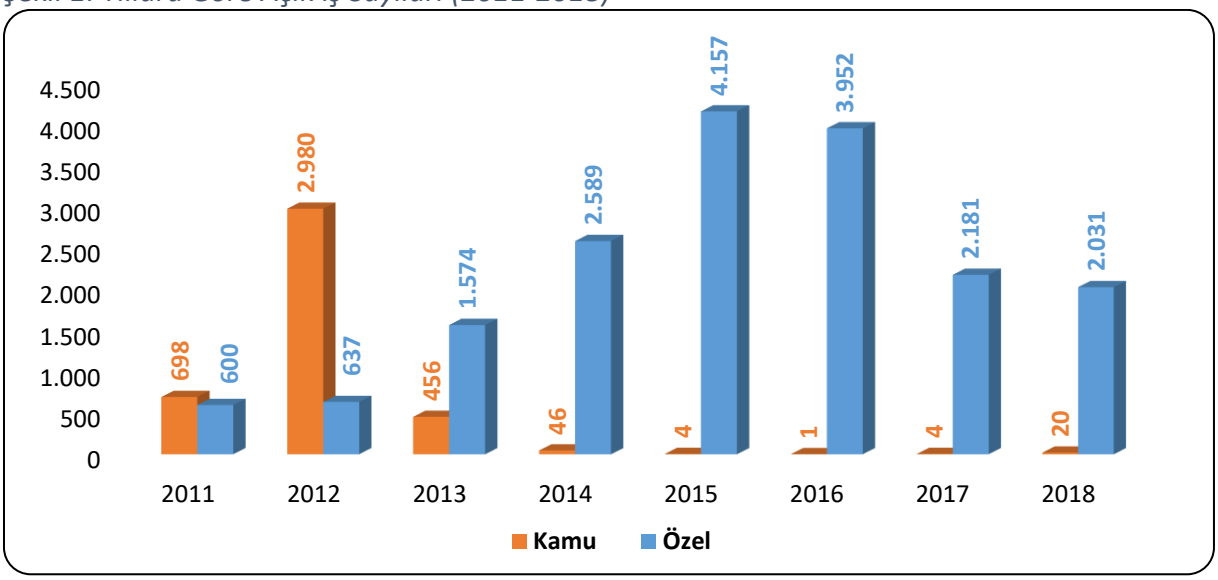

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında bin 298 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 2 bin 51 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2015 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 28,1 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	497
Garson (Servis Elemanı)	122
Satış Danışmanı / Uzmanı	117
Beden İşçisi (İnşaat)	102
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	93
Temizlik Görevlisi	91
Reyon Görevlisi	73
Kasiyer	59
Soğuk Demirci	41
Diğer Öğretmenler	40

Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 2018 yılında 2 bin 51 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 497 açık iş ile Beden İşçisi(Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 24.2'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

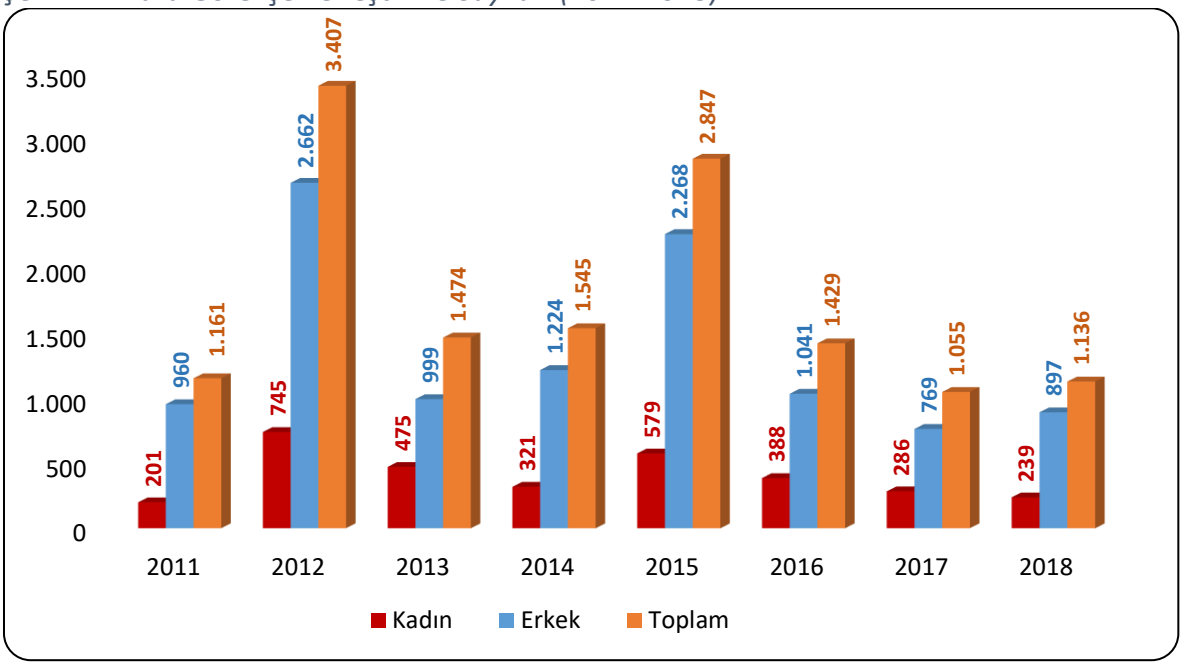

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 161 olan Kars ilinde işe yerleştirilenlerin 960'ı erkek, geri kalan 201 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 3 bin 407 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2012 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 21,9'i kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2018 yılında 239 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	295	8	303
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	17	56	73
Beden İşçisi (İnşaat)	68	0	68
Elektrik Dağıtım Şebekesi İşletme Bakım Görevlisi	67	0	67
Garson (Servis Elemanı)	58	9	67
Satış Danışmanı / Uzmanı	28	31	59
Soğuk Demirci	38	0	38
Diğer Öğretmenler	11	26	37
Reyon Görevlisi	31	6	37
Kasiyer	13	13	26

Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 303 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 26,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden İşçisi (İnşaat) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (İnşaat) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş

aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

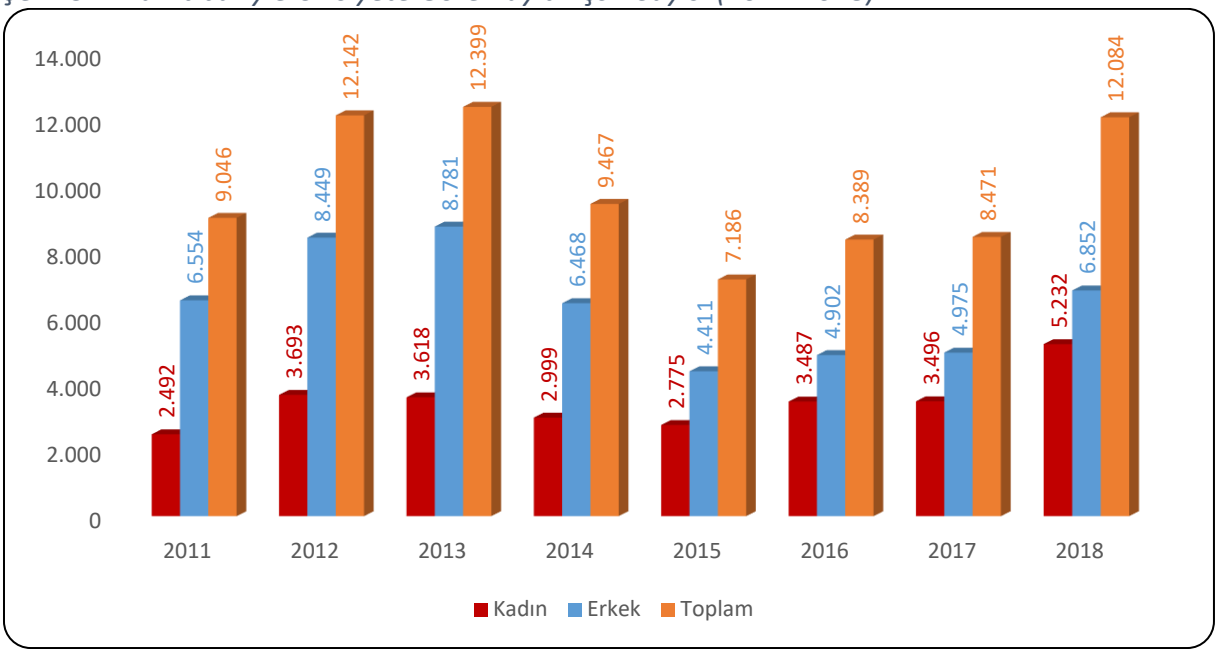

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kars ilinde İŞKUR'a kayıtlı 9 bin 46 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 6 bin 554'ü erkek, 2 bin 492'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 12 bin 84 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kars'da 2 bin 492 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 5 bin 232'ye yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kars ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kars ilinde

Kuruma kayıtlı 4 bin 308 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kars ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 35,6'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi(Temizlik) ve Hizmetli meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi(Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik), Hizmetli, Satış Danışmanı / Uzmanı gibi mesleklerin yanı sıra Sekreter ve Büro Memuru(Genel) gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	21	209	126	335
2012	16	444	165	609
2013	7	74	4	78
2014	17	185	142	327
2015	25	341	157	498
2016	15	185	28	213
2017	18	171	82	253
2018	16	215	52	267

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2013 yılına kadar azalma eğilimi gösterirken sonrasında ise artış göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 16 mesleki eğitim kursuna 267 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 52'si erkek, 215'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 80,5'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Tren Makinisti	Tren Makinisti	Halı Dokuyucu (El Tezgâhı)
Halı Dokuyucu (El Tezgâhı)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	El ve Makine Nakışçısı
El ve Makine Nakışçısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Örtü ve Minder Dikişçisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi		Oyuncak Bebek Yapımcısı
Oyuncak Bebek Yapımcısı		Folklorik Bebek Yapımcısı
Örtü ve Minder Dikişçisi		Dekoratif Ahşap Süslemeci
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı		Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Folklorik Bebek Yapımcısı		Diğer Dikişçiler ve Nakışçılar
Dekoratif Ahşap Süslemeci		Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Diğer Dikişçiler ve Nakışçılar		Giysi Tadilatçısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Tren Makinisti, Halı Dokuyucu(El Tezgahı) ve El ve Makine Nakışçısı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Halı Dokuyucusu (El Tezgâhı), El ve Makine Nakışcısı ve Örtü ve Minder Dikişçisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Tren Makinisti, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ile Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	17	8	9	17
2012	95	42	63	105
2013	266	130	195	325
2014	295	134	216	350
2015	562	354	420	774
2016	378	213	310	523
2017	390	330	415	745
2018	364	296	345	641

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş

tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 364 program düzenlenmiş olup toplam 641 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,2 'si kadınlardan, yüzde 53,8'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Bilgi İşlem Destek Elemanı
Büro İşçisi	Büro İşçisi	Kasiyer
Kasiyer	Hamurkâr	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Bilgi İşlem Destek Elemanı	Pişirici (Ekmek)	Büro İşçisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kasiyer	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Aşçı Yardımcısı	Garson (Servis Elemanı)
Ön Muhasebeci	Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci
Pişirici (Ekmek)	Ön Muhasebeci	Evde Çocuk Bakım Elemanı
Aşçı Yardımcısı	Büro Memuru (Genel)	Büro Memuru (Genel)

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kars ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı/Uzmanı ve Büro İşçisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu meslekler, erkek katılımcılar için ilk üç sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	4	64	79	143
2012	4	48	58	106
2013	1	9	15	24
2014	5	92	108	200
2015	4	54	43	97
2016	8	91	105	196
2017	20	200	240	440
2018	13	93	191	284

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 13 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. Programa 2018 yılında 93'ü kadın, 191'i erkek olmak üzere toplam 284 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

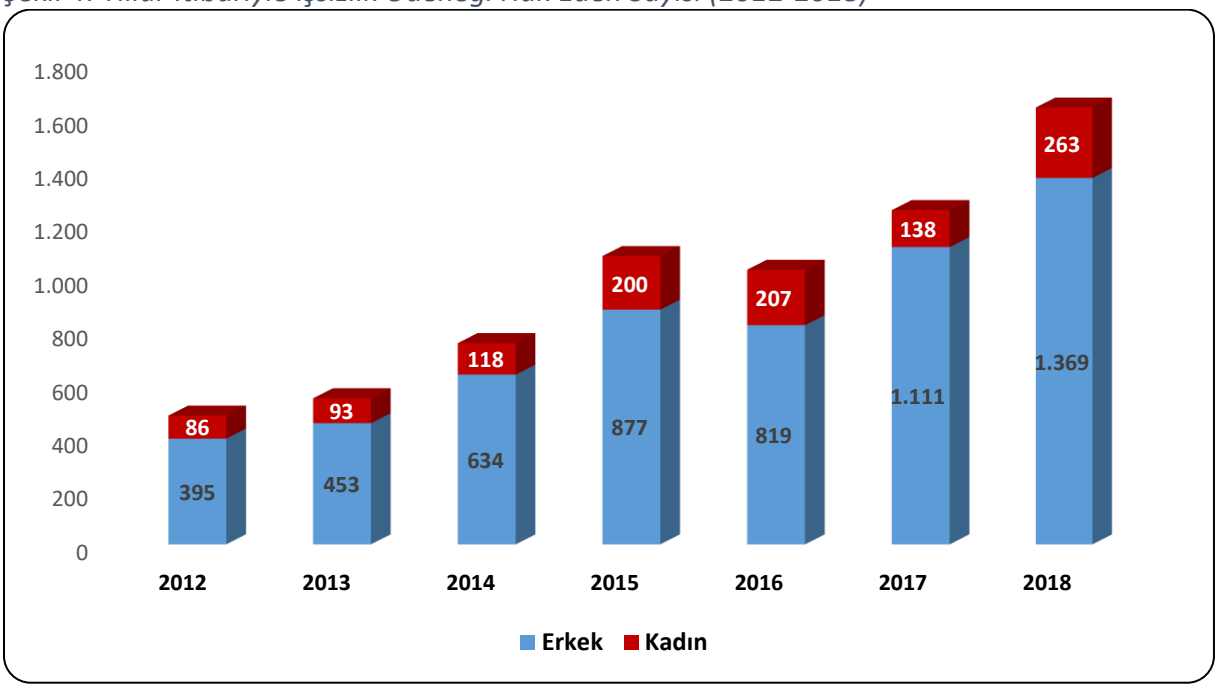

Kaynak: İŞKUR

Kars ilinde 2018 yılında yüzde 16,1'i kadın olmak üzere bin 632 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 30,7 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kars ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup

bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kars ilinde 275 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 6425 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kars ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kars ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	76
İnşaat	69
Ulaştırma ve depolama	25
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24
İmalat	22
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20
Eğitim	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Diğer hizmet faaliyetleri	4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Madencilik ve taş ocakçılığı	1
Genel Toplam	**275**

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kars ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 27,6'si Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 22,2 seviyesindedir. Bu durumda Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründen sonra en fazla sayıda işletme İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 14,8 iken Kars ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 25 düzeyindedir. Kars ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Gayrimenkul Faaliyetleri ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kars ili düzeyinde yalnızca 10 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

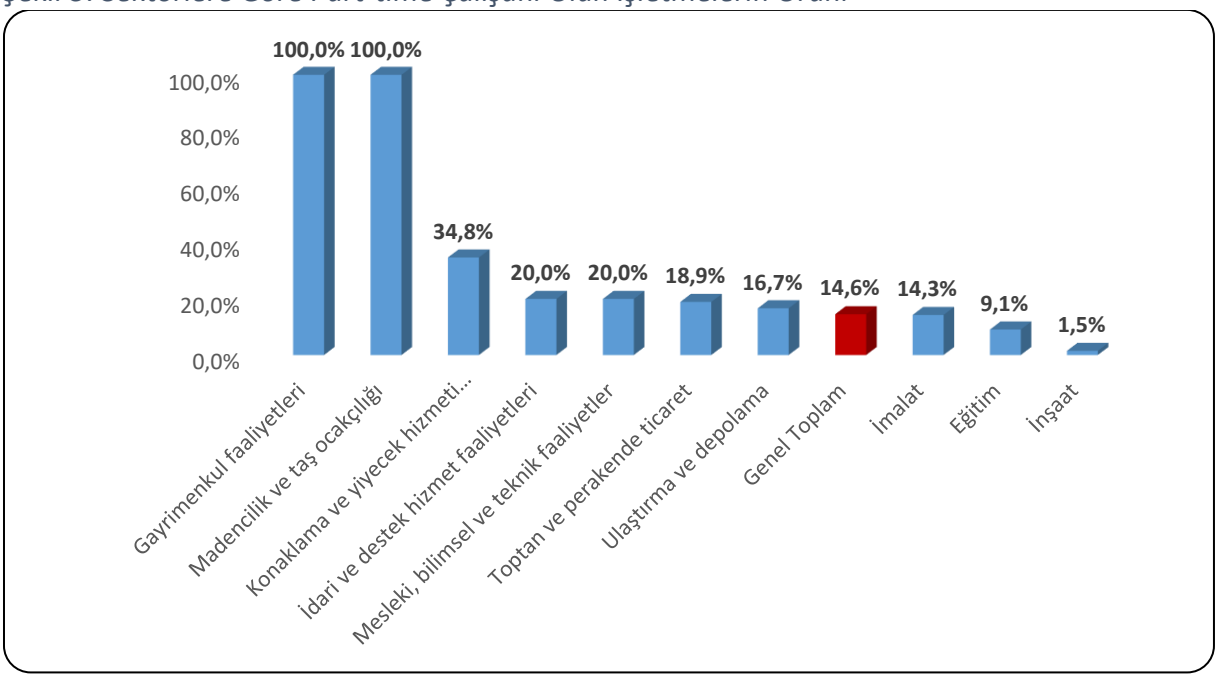

Kaynak: İPA 2019

Kars ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 14,6 olarak gerçekleşmiştir. Gayrimekul Faaliyetleri ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamında part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 34,8'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 20 ile İdari ve Destek Hizmetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 36,8'inde part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

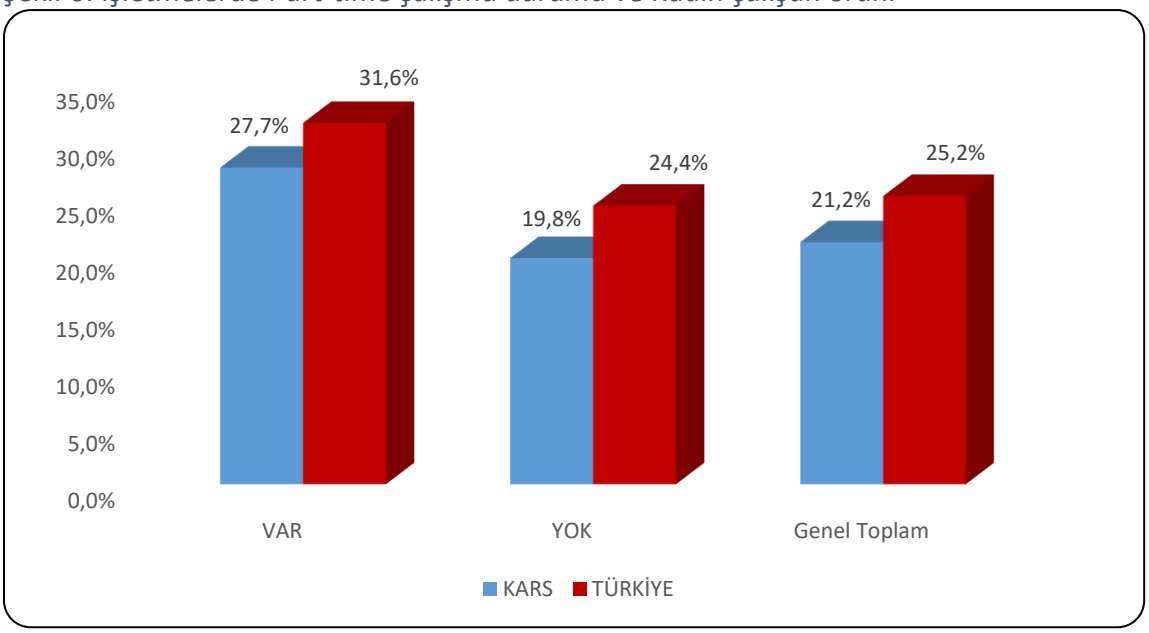

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 25,2'sini kadınlar oluşturmaktayken Kars ilinde bu oran yüzde 21,2 olarak gerçekleşmiştir. Kars ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 19,8 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 27,7 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 24,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 31,6 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kars ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

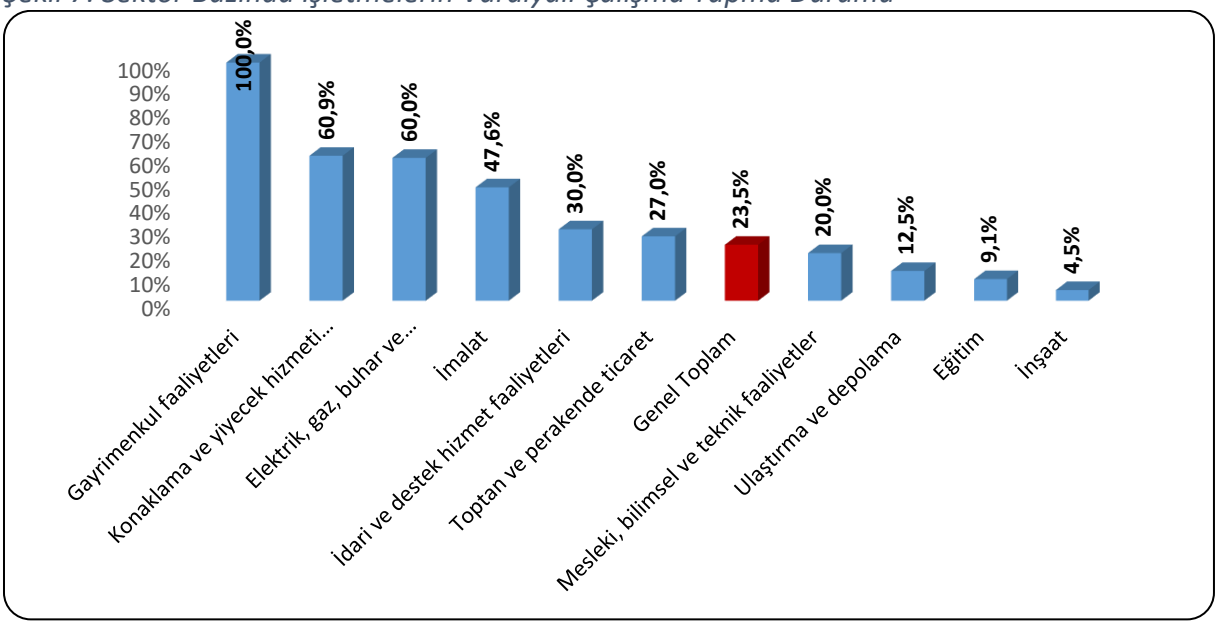

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde işletmelerin yüzde 23,5'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 25,6 seviyesindedir. Kars ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Gayrimenkul Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 10+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 4,5 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

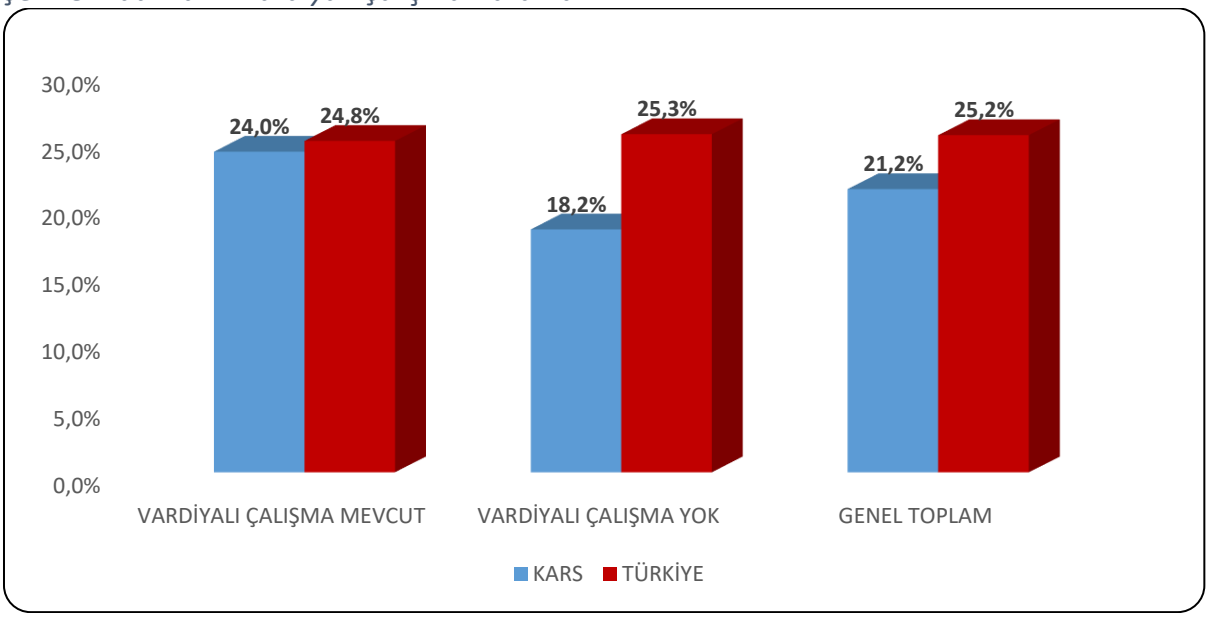

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilimin tersi yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kars ilinde vardiyalı çalışma yapılan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 24'ü kadın, yüzde 76'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 18,2'ye düşmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kars ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 21,2'sinin

kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 0,5 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha yüksektir. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kars ilinde tersi yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

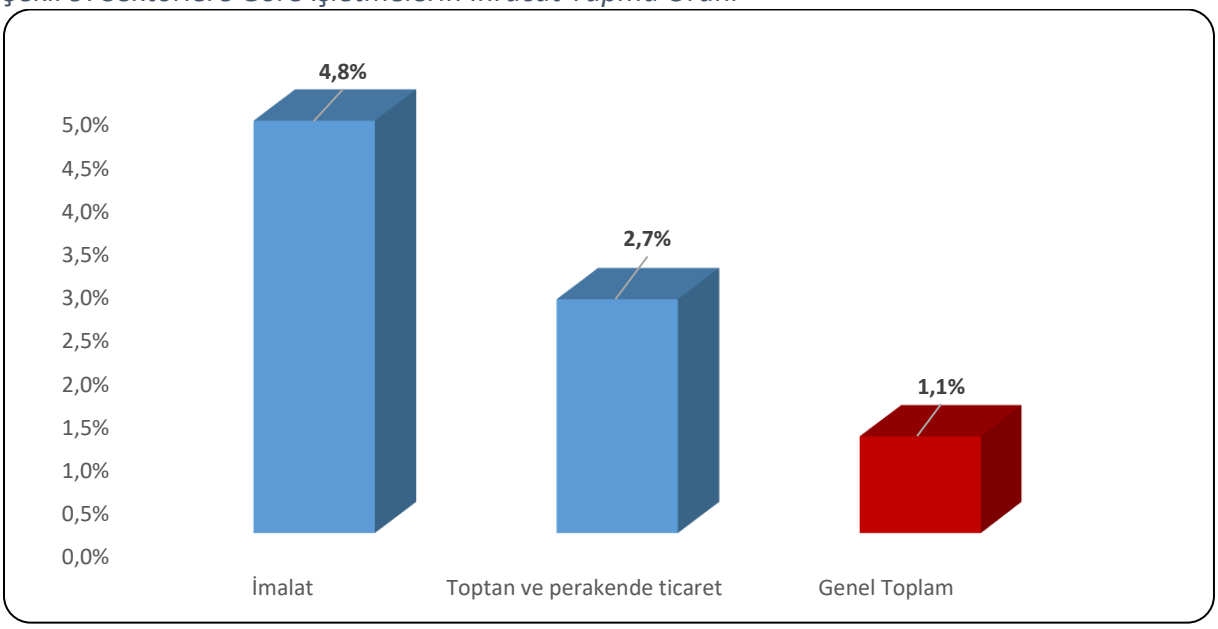

Kaynak: İPA 2019

Kars ilindeki işletmelerin yüzde 1,1'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 4,8'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Toptan ve Parekende Ticareti sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör de ihracat yapan işletme oranı anlamında Kars ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 19,9'u ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 47,5 ile İmalat ve yüzde 31,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı yüzde 7,8 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran düşük olması ihracata dayalı olmayan ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapmayan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenemez.

Kars ilinde işletmelerin yüzde 14,6'sı e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	76,9%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	10,0%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	6,1%
Finansman yetersizliği	5,2%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	4,8%

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

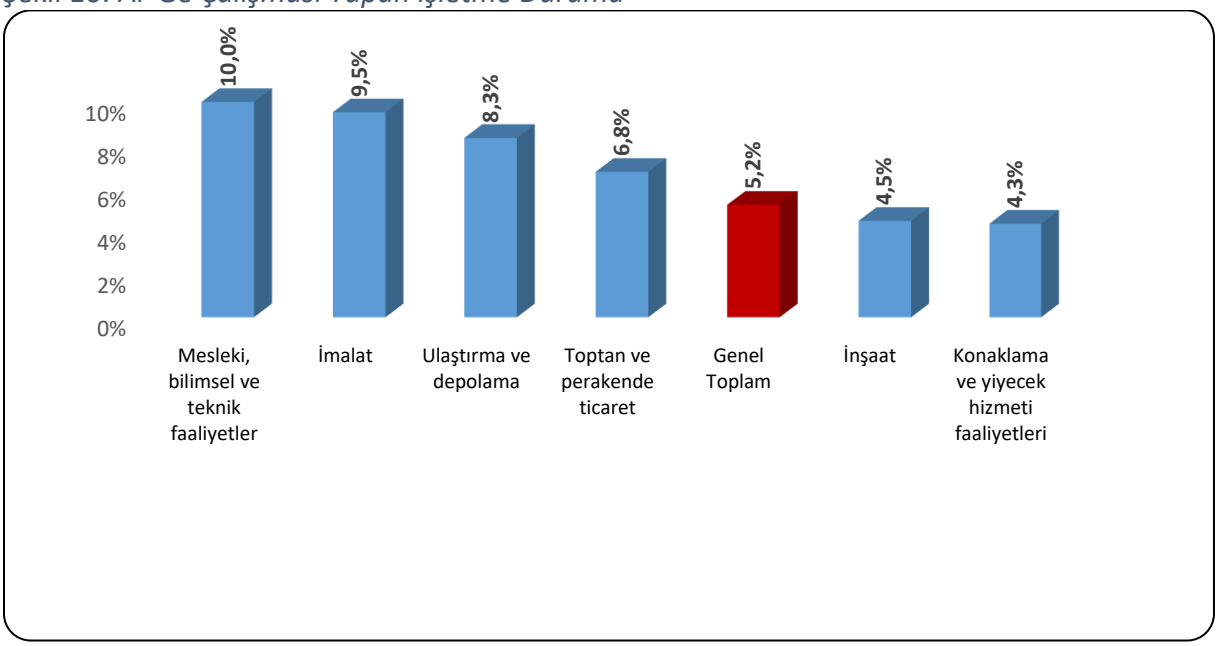

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 14 sektörden 6 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 5,2 olarak gerçekleşmiştir. Mesleki,bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 10'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 9,5 ile imalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 13,9'u Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Ülke

genelinde yüzde 36,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,8 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kars ilinde en fazla işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 6,8 ile 4. sırada yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

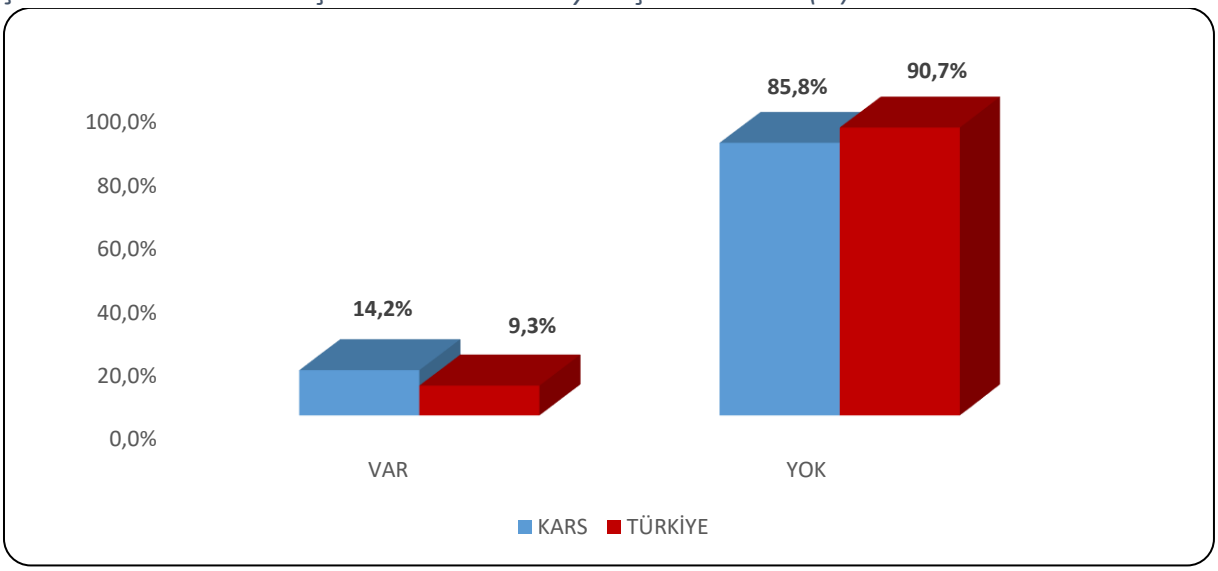

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 14,2'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,3 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

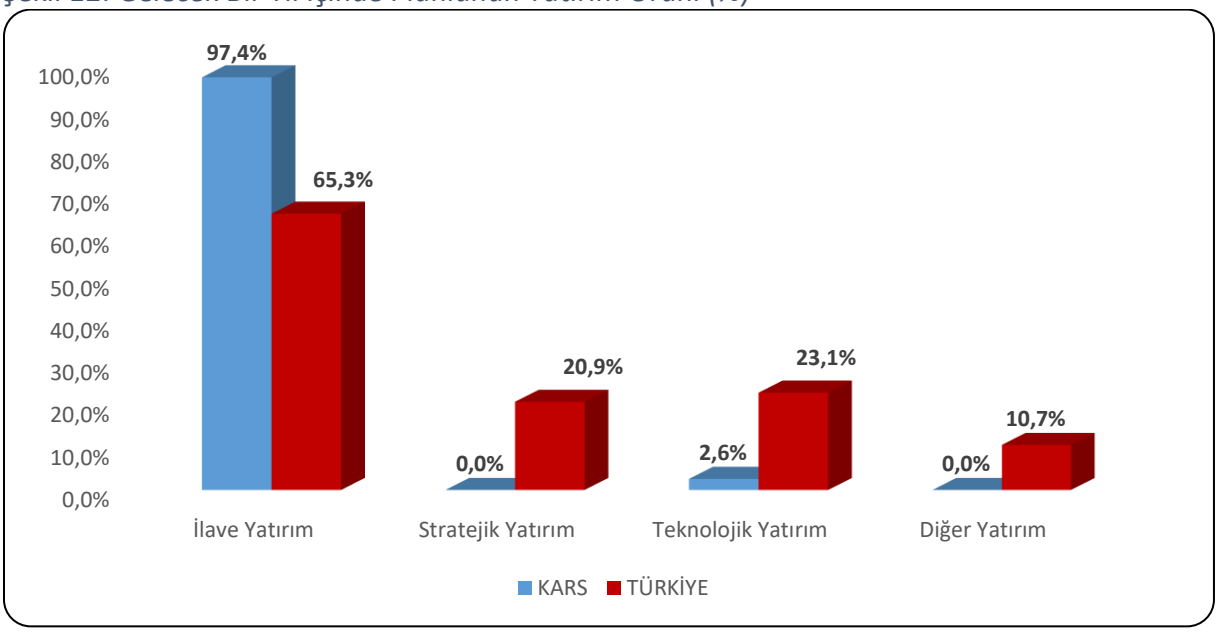

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kars ilinde yatırım yapmayı planlayan 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 97,4'ü ilave yatırım, yüzde 2.6'sı teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 65,3 ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 20,9'u stratejik yatırım ve yüzde 10,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

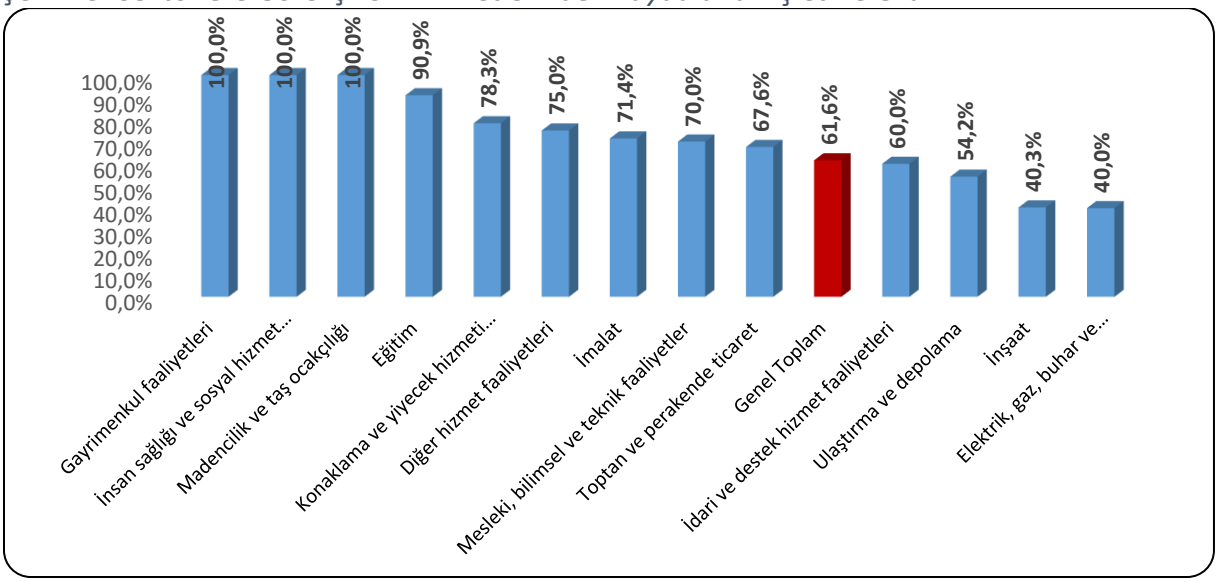

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 45,2 seviyesindedir. Kars ilinde bulunan 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 61,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kars ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kars ilinde Gayrimenkul Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 61,6'nın üzerinde yüzde 67,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	78,0%	70,0%	62,0%	0,0%	0,0%	20,0%
İnşaat	0,0%	88,9%	59,3%	25,9%	0,0%	0,0%	3,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	88,9%	72,2%	44,4%	0,0%	0,0%	11,1%
İmalat	0,0%	73,3%	60,0%	53,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	84,6%	30,8%	46,2%	0,0%	0,0%	7,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	91,7%	58,3%	41,7%	0,0%	0,0%	8,3%
Eğitim	10,0%	80,0%	60,0%	80,0%	0,0%	10,0%	30,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	85,7%	71,4%	71,4%	0,0%	0,0%	14,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	83,3%	100,0%	83,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	66,7%	66,7%	100,0%	0,0%	0,0%	33,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	50,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**0,6%**	**81,8%**	**64,2%**	**53,3%**	**0,0%**	**0,6%**	**16,4%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 64,2'si İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 81,8'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanırken yüzde 53,3 'ü ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Kars ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe işverenlerin yüzde 70 'i İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 78'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 62'si ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir

yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden Eğitim sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 10'u faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	88,4%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	85,1%
İşe Uygun Eleman Temini	49,3%
İşbaşı Eğitim Programı	32,1%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	10,8%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	2,6%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 88,4'ü yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

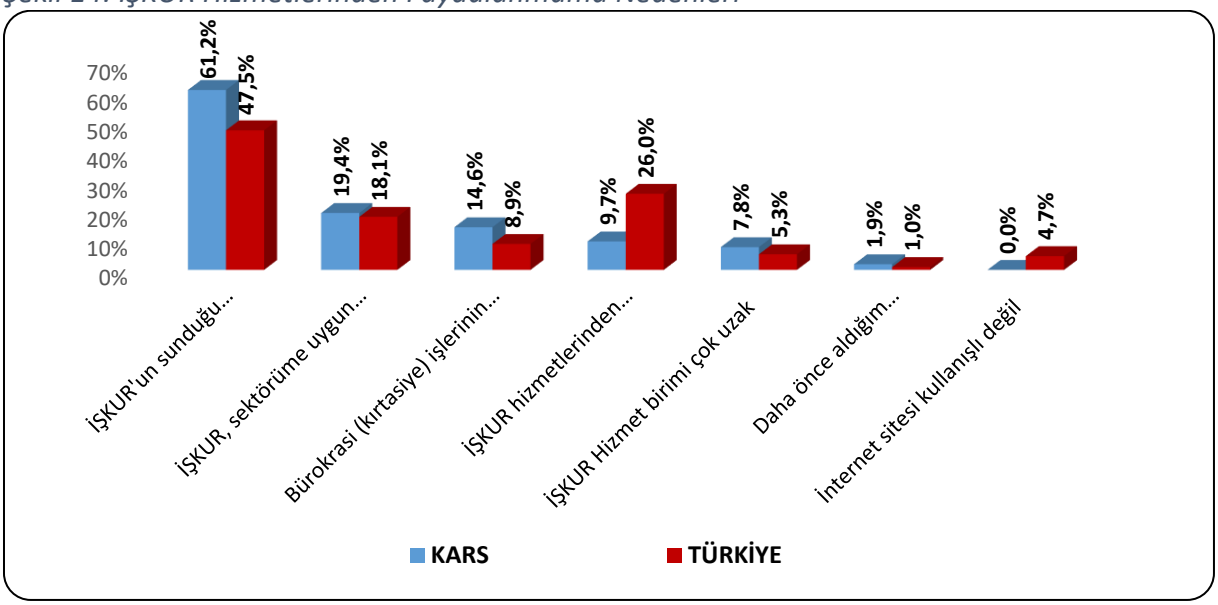

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 61,2 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 19,4 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 14,6 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kars ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 50 ile

İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Kars iline göre daha yüksek seviyededir. Kars ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Kars ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kars ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 6 bin 425 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 5 bin 64 erkek çalışan ve bin 361 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İnşaat	56	1.377	1.434
Toptan ve perakende ticaret	350	1.080	1.430
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	421	893	1.314
Ulaştırma ve depolama	61	479	540
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	163	309	472
İmalat	32	375	407
Eğitim	168	105	273
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	35	223	258
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61	60	122
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	96	98
Diğer hizmet faaliyetleri	6	35	41
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	13	14
Gayrimenkul faaliyetleri	3	8	11
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	10	10
Genel Toplam	**1.361**	**5.064**	**6.425**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kars ilinde çalışanların önemli bir kısmı İnşaat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 65'ini bu üç sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 30,9'u İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri

sektöründe çalışmaktadır. Kars ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe çalışanların yarısından fazlasını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Hizmet ve Satış Elemanları	411	924	1.335
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	269	1.046	1.316
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0	1.082	1.082
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	425	314	739
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3	712	715
Profesyonel Meslek Mensupları	198	318	515
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	26	355	380
Yöneticiler	29	305	334
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	8	8
Genel Toplam	**1.361**	**5.064**	**6.425**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Hizmet ve Satış elemanlarıdır. Toplam çalışanlar içerisinde Hizmet ve Satış elemanlarının oranı yüzde 20,8 seviyesindedir. Kars ilindeki kadın çalışanların yüzde 30,2'si; erkek çalışanları ise yüzde 18,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 20,5'ini bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 16,8 oran ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır.

Kars ilinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslekleridir.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Minibüs Şoförü
Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Minibüs Şoförü	Kasiyer	Kamyon Şoförü
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Büro İşçisi	Ön Muhasebeci	Satış Danışmanı / Uzmanı
Şoför-Yük Tasıma	Aşçı	Garson (Servis Elemanı)
Kasiyer	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Kamyon Şoförü	Garson (Servis Elemanı)	Yönetici (Is Hizmetleri)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kars ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Temizlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden İşçisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Çağrı merkezi Müşteri Temsilcisi, Satış Danışamanı/Uzmanı ve Temizlik Görevlisi; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Minübüs Şoförü meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

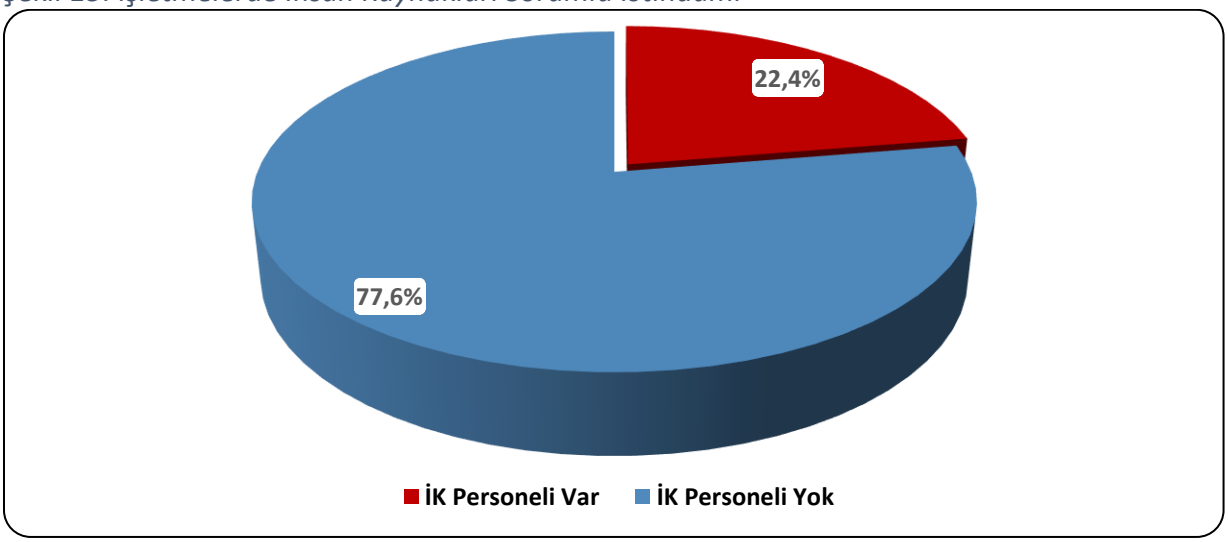

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'de görüldüğü üzere Kars ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 22,4'ünde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. Toptan ve perakende

ticaret sektöründe bu oran yüzde 21,6, İnşaat sektöründe yüzde 22,4 ve Ulaştırma ve Depolama sektöründe ise yüzde 16,7 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

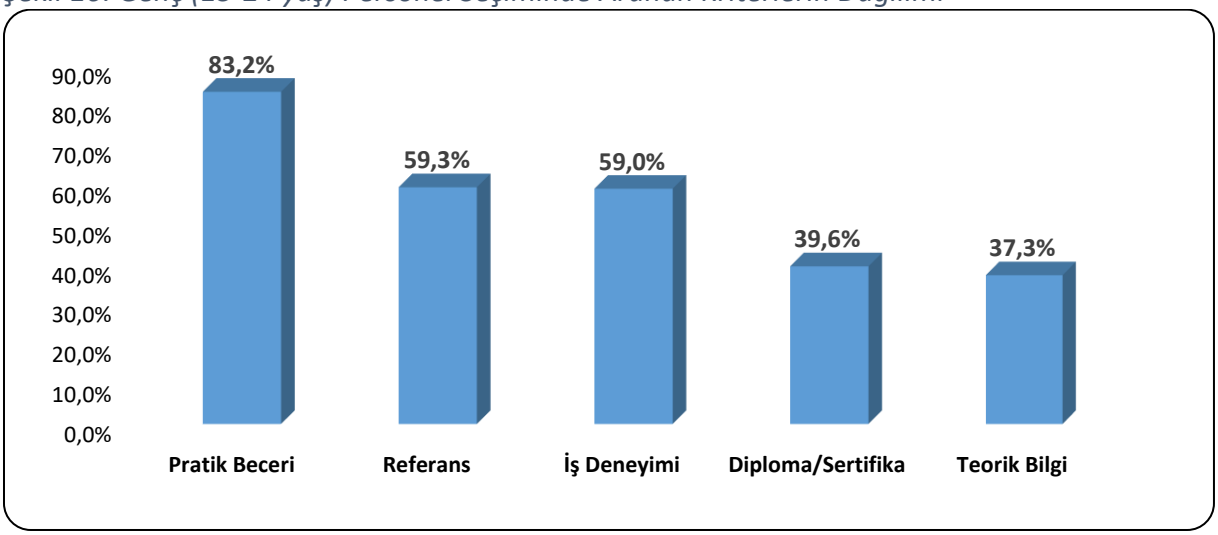

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 83,2'si Pratik Beceri, yüzde 59,3'ü Referans ve yüzde 59'u ise İş Deneyimi aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Kars ilinde olduğu gibi yüzde 72,1 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 30,2 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Kars ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
Toptan ve perakende ticaret	41	2,8%	21,6%
İnşaat	40	2,7%	6,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14	2,9%	13,0%
Ulaştırma ve depolama	12	2,2%	29,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11	8,5%	33,3%
İmalat	6	1,5%	14,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	0,2%	10,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	1	2,4%	25,0%
Genel Toplam	**128**	**2,0%**	**14,2%**

Kaynak: İPA 2019

Kars ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 39 işletmede 128 açık iş tespit edilmiştir. Kars ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Toptan ve Perakende Ticaret sektörü Kars ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 128 kişilik açık işin yüzde 32'sine tekabül eden 41 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu diğer sektörler ise İnşaat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'de de görüleceği üzere Kars ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Kars ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Kars ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 8,5 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kars ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

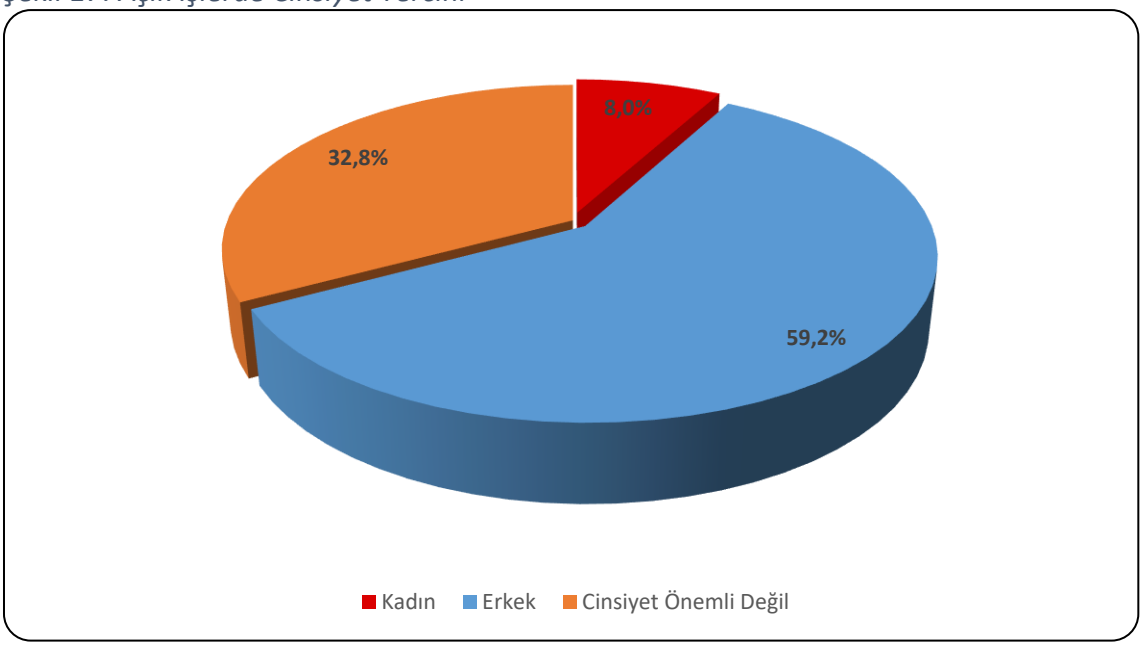

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kars ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kars ilinde işverenler açık işlerin yüzde 32,8'inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 55,7 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 10,2 iken, Kars ilinde yüzde 8 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kars ilinde ise işverenlerin yüzde 59,2'si mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

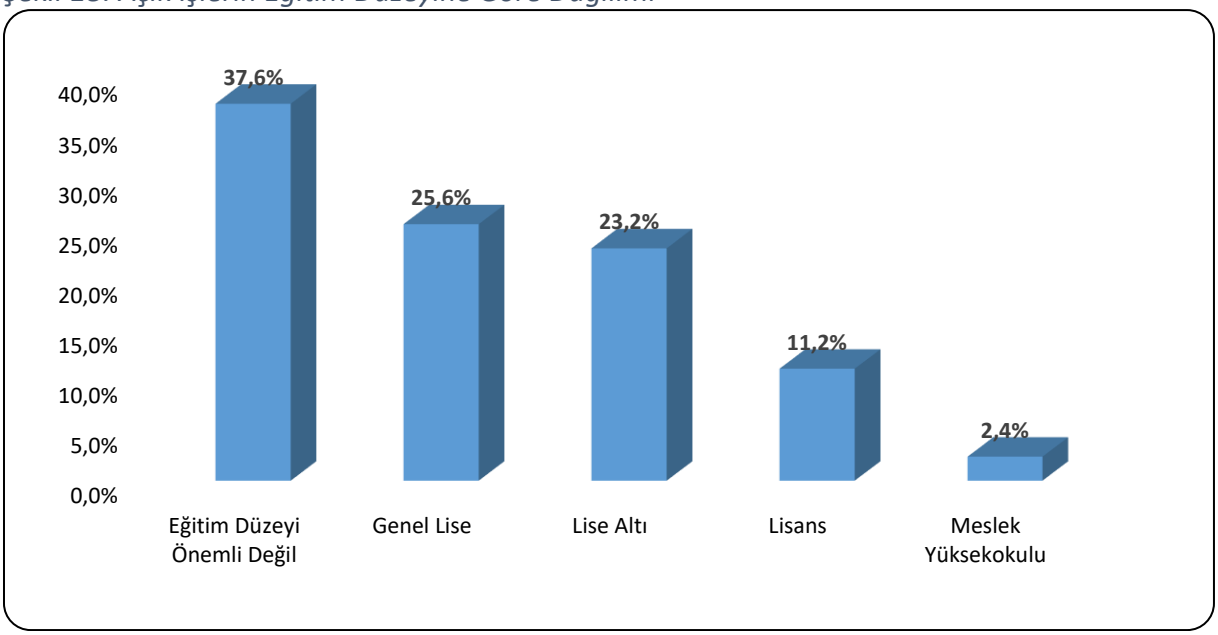

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kars ilindeki açık işlerin yüzde 37,6'sında işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 25,6 'sı ise Genel Lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

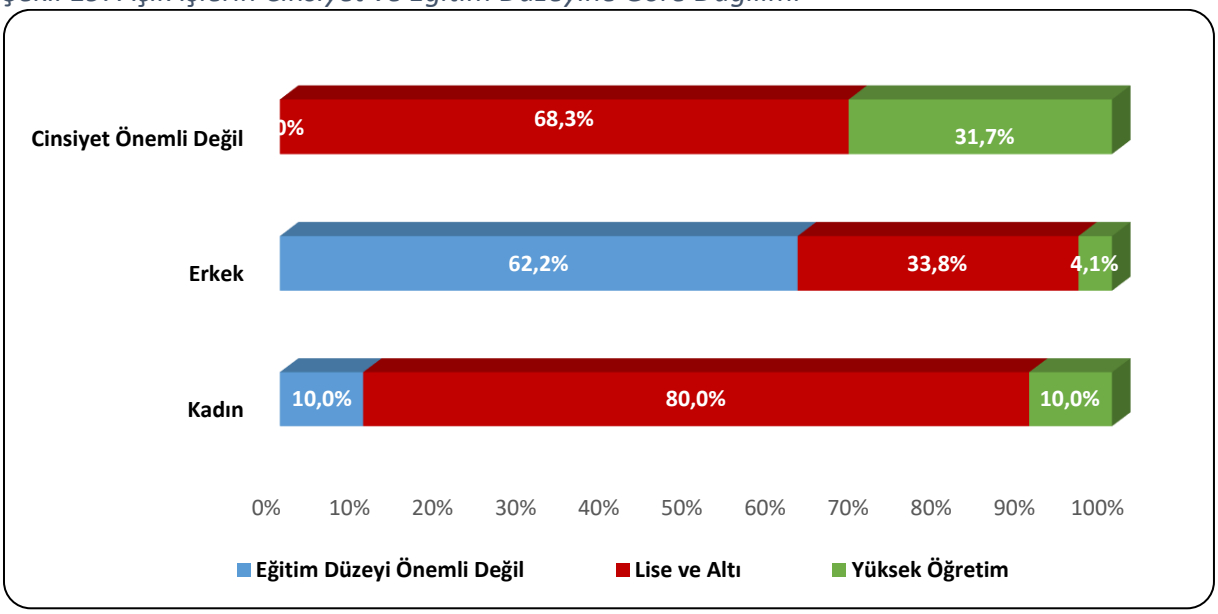

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 68,3 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 31,7 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilmiştir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 62,2 oranında, kadınların tercih edildiği

açık işlerde ise yüzde 10 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 80 oranında asgari lise altı eğitim talebi olan işveren bulunmaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

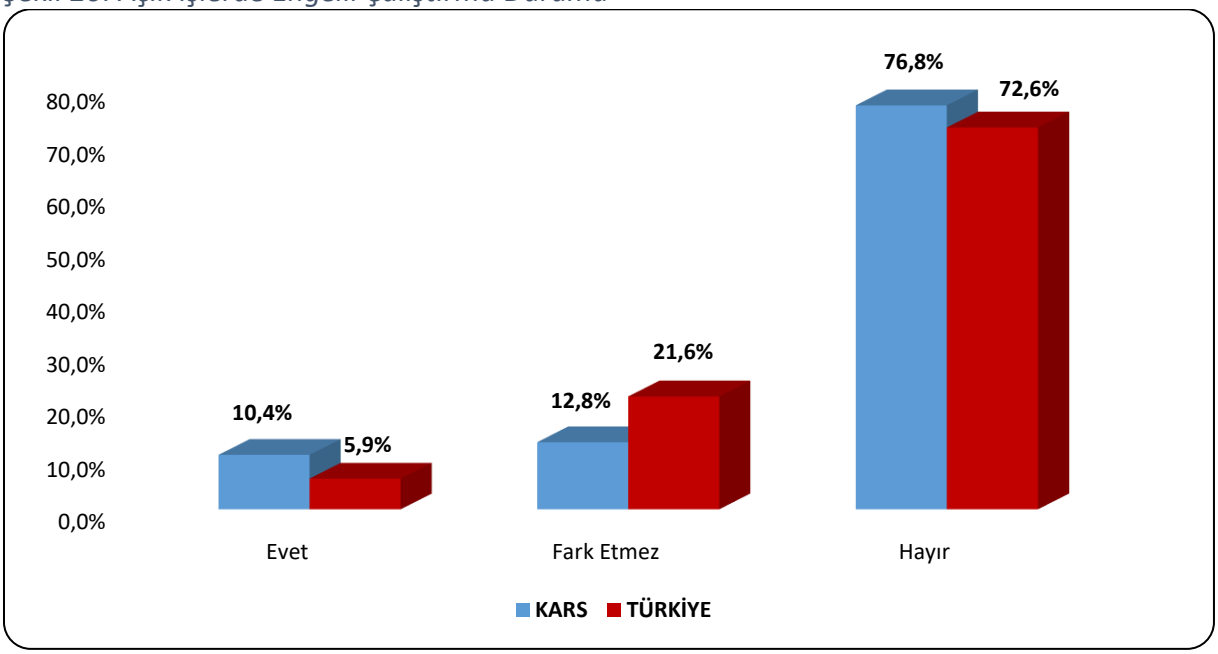

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kars ilinde mevcut açık işlerin yüzde 10,4'ünde işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 12,8 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 23,2'si engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 5,9 oranında evet, yüzde 21,6 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 27,5'i için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kars ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

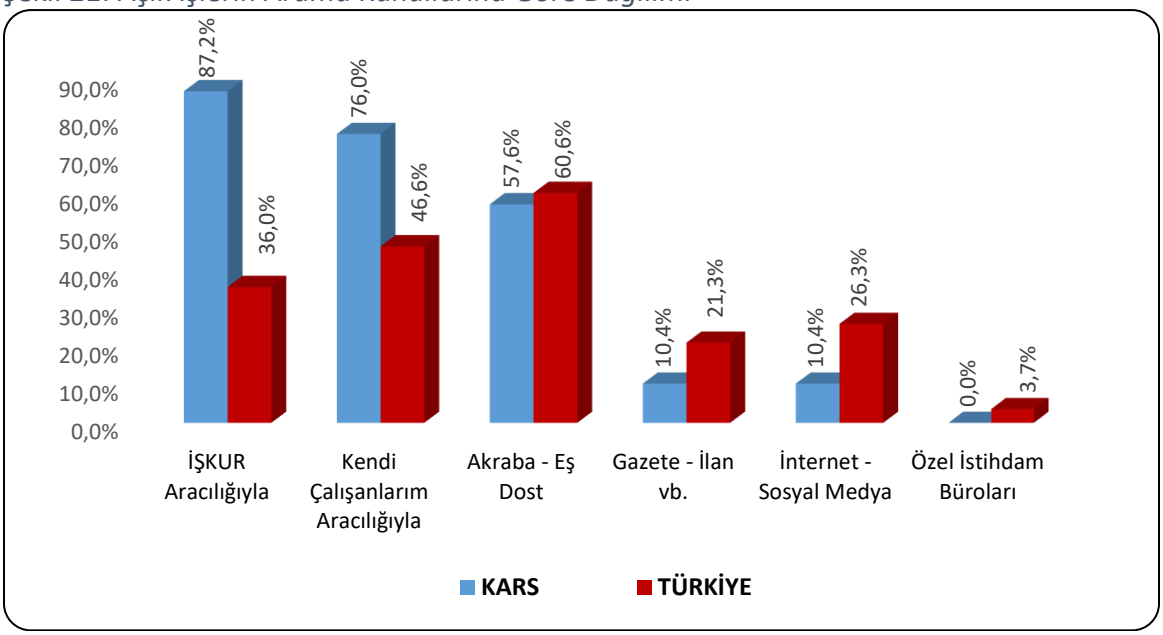

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kars ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kars ilinde 10+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 87,2 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 36 olarak gerçekleşmiştir. Kars ilinde ikinci sırada yüzde 76 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 57,6 ile Akraba –Eş Dost arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	3	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	2	5	2
Takım Çalışması	2	3	4	3
İletişim ve İfade Yeteneği	1	4	2	4
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	2	5	3	5
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	2	6	8	6
Bilgisayar Kullanımı	4	7	7	7
Analitik Düşünebilme	4	8	6	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	9	8	9
Yabancı Dil	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için üçüncü sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı veya erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği becerisi aranmaktadır. Kars ilinde, Yabancı dil becerisi araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	35	3,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	34	2,5%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	23	1,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	11	2,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10	1,4%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	8	1,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	7	1,9%
Genel Toplam	**128**	**2,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 27,2'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Kars ili için tespit edilen yüzde 2'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 3,1 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Hizmet ve Satış elemanları ile Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	29,4%	8,8%	0,0%	76,5%	79,4%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	60,6%	6,1%	30,3%	100,0%	72,7%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	45,5%	9,1%	0,0%	81,8%	77,3%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	0,0%	18,2%	100,0%	81,8%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	60,0%	30,0%	10,0%	90,0%	70,0%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	100,0%	0,0%	0,0%	75,0%	100,0%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	100,0%	42,9%	0,0%	85,7%	42,9%	0,0%
Genel Toplam	**57,6%**	**10,4%**	**10,4%**	**87,2%**	**76,0%**	**0,0%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur. Profesyonel Meslek Mensupları, Hizmet ve Satış Elemanları gruplarındaki açık işlerin tamamı, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar gruplarındaki açık işlerin yüzde 90'ı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Kamyon Şoförü	-	2	-	-	-	-	4	3	-	1
Satış Elemanı (Perakende)	-	-	-	1	-	-	-	2	-	3
Beden İşçisi (İnşaat)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Garson (Servis Elemanı)	-	1	-	5	-	2	3	6	-	4
Pazarlamacı	2	3	-	4	-	1	-	5	-	3
Ön Muhasebeci	1	-	3	5	-	-	4	-	-	2
Traktör Bakım Onarımcısı	-	-	-	3	-	-	-	2	-	1
Bulaşıkçı (Stevard)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Satış Danışmanı / Uzmanı	-	-	1	2	3	1	3	2	-	-
Aşçı	-	1	5	-	-	-	3	4	-	2

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kars ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Pazarlamacı, Satış Danışmanı/Uzmanı mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Satış ve Pazarlama becerisi ön plana çıkmaktadır.

Kamyon Şoförü, Traktör Bakım Onarımcısı mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Beden İşçisi(İnşaat), Garson (Servis Elemanı), Bulaşıkçı (Stevard), Aşçı meslekleri için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Ön Muhasebeci için ise ilk sırada aranan beceri Bilgisayar Kullanımıdır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Garson (Servis Elemanı)	Kamyon Şoförü	Satış Elemanı (Perakende)	Kamyon Şoförü
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (İnşaat)	Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	Beden İşçisi (İnşaat)
Kasiyer	Pazarlamacı	Ön Muhasebeci	Satış Elemanı (Perakende)
Sekreter	Traktör Bakım Onarımcısı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Garson (Servis Elemanı)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Ekskavatör(Kazıma ve Yükleme) Operatörü	Garson (Servis Elemanı)	Pazarlamacı
Aşçı	Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	Servis Komisi	Ön Muhasebeci
-	Aşçı	Bulaşıkçı (Stevard)	Traktör Bakım Onarımcısı
-	Silindir Operatörü	Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	Bulaşıkçı (Stevard)
-	Otobüs Kaptanı (Şoförü)	Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı(Özel Eğitim Kurumları/Rehberlik ve Araştırma Merkezleri)	Aşçı
-	Bilgisayarlı Muhasebe Elemanı	Okul Öncesi Öğretmeni	Satış Danışmanı / Uzmanı

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Kamyon Şoförü, Beden İşçisi (İnşaat), Satış Elemanı (parekende), meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Garson, TemizliK Görevlisi,Kasiyer meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Kamyon Şoförü, Beden İşçisi(İnşaat), Pazarlamacı; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Satış Elemanı (parekende), Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri, Ön Muhasebeci meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kars ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu

bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 46 bin 642 işletmede (10+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kars ilinde ise 10+ istihdamlı 102 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kars ilindeki işletmelerin yüzde 37,3'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 22,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kars ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Diğer Hizmet Faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve Yiyecek hizmetleri sektörleridir.

Ulaştırma ve Depolama sektörü gibi Kars ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	95
Toptan ve perakende ticaret	78
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	52
Ulaştırma ve depolama	28
İmalat	26
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	20
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17
Eğitim	10
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Madencilik ve taş ocakçılığı	2
Finans ve sigorta faaliyetleri	0
Gayrimenkul faaliyetleri	0
Genel Toplam	**341**

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 341 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kars ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 27,9'u bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve Parekende Ticaret ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

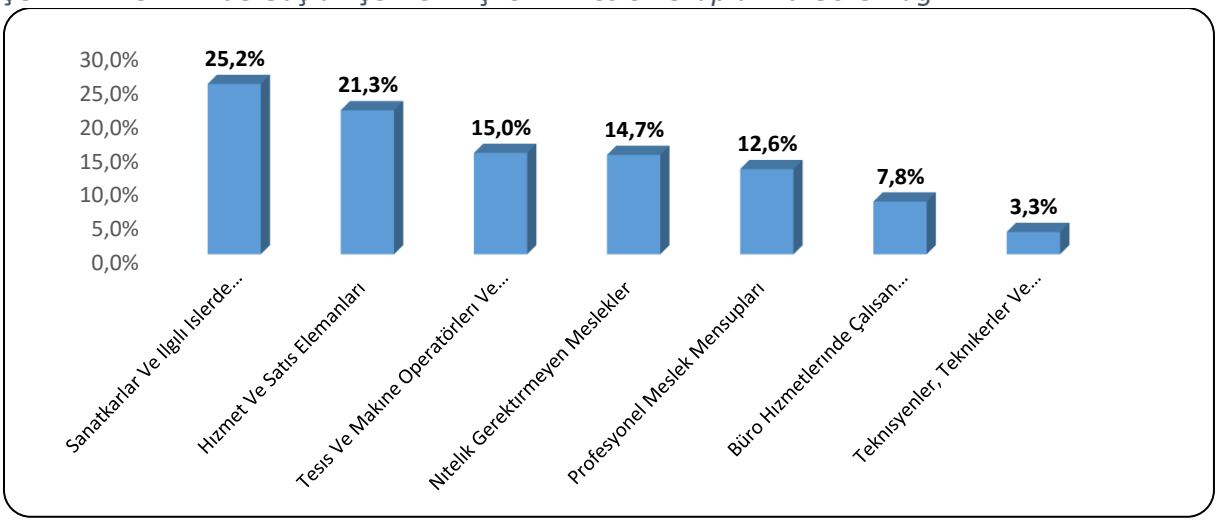

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 86 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 25,2 'si bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 27,9 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	15
Aşçı	13
Is Makineleri Operatörü	13
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	12
Elektrikçi (Genel)	12
Ön Muhasebeci	10
Minibüs Şoförü	10
Beden İşçisi (Genel)	10
Paketleme İşçisi	10
Satış Elemanı (Perakende)	10
Diğer	223
Toplam	**341**

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 15 kişi ile Satış Danışmanı /Uzmanı mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 13 kişi ile Aşçı, İş Makineleri Operatörü ve 12 kişi ile Resepsiyon Görevlisi(Ön Büro Elemanı),Elektrikçi (Genel) meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Aşçı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Beden işçisi (Genel) mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Kars ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Aşçı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Beden işçisi (Genel) gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

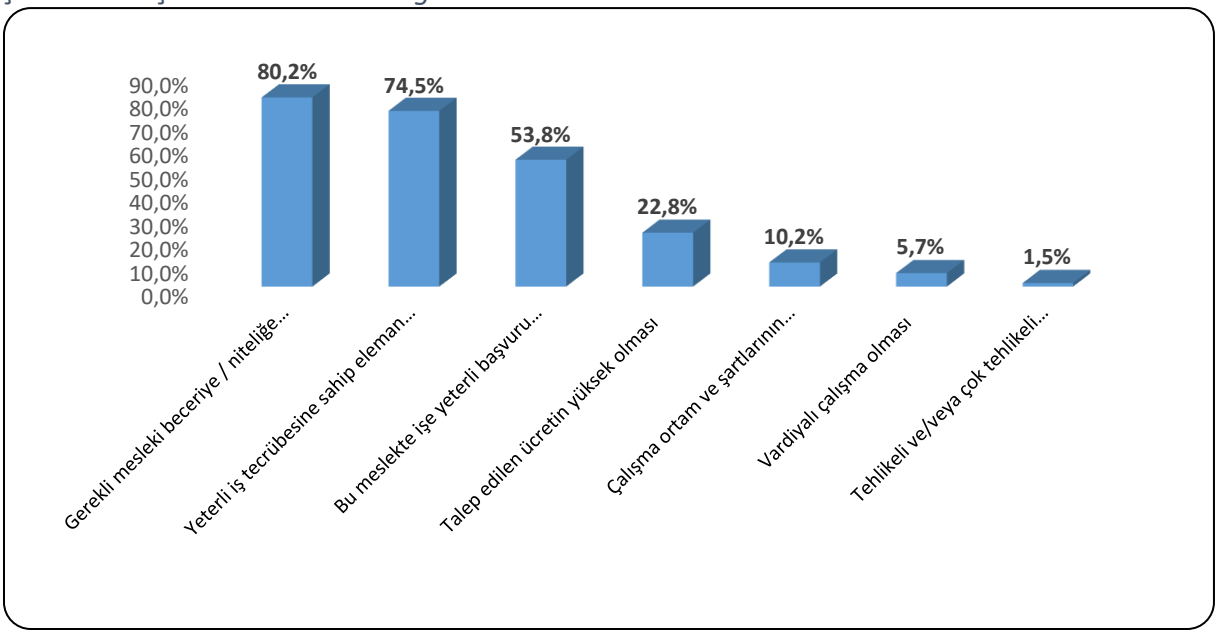

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Satış Danışmanı / Uzmanı	26,7%	66,7%	73,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	76,9%	100,0%	92,3%	0,0%	30,8%	0,0%	0,0%
Is Makineleri Operatörü	76,9%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	58,3%	100,0%	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	83,3%	100,0%	100,0%	8,3%	8,3%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	20,0%	50,0%	100,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%
Minibüs Şoförü	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Paketleme İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Satış Elemanı (Perakende)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Beden İşçisi mesleğinde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması ve Talep Edilen Ücretin yüksek olduğu belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması ve Vardiyalı çalışma olması seçenekleri ilk on meslek arasında yalnızca Ön Muhasebeci mesleği için temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kars ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işletmelerin yüzde 20,9'u istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Kars ilinde ise yüzde 4,9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Toptan ve perakende ticaret	28,4%	2,7%	8,1%	60,8%
İnşaat	11,9%	3,0%	13,4%	71,6%
Ulaştırma ve depolama	25,0%	0,0%	16,7%	58,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26,1%	13,0%	26,1%	34,8%
İmalat	19,0%	4,8%	23,8%	52,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15,0%	5,0%	35,0%	45,0%
Eğitim	36,4%	9,1%	45,5%	9,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	20,0%	0,0%	80,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	50,0%	0,0%	16,7%	33,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**20,9%**	**4,9%**	**16,8%**	**57,5%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim, Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeleri ve Eğitim sektörüdür. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Gayrimenkul Faaliyetleri sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilikin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	23	18,5%
Toptan ve perakende ticaret	162	11,3%
Ulaştırma ve depolama	44	8,2%
Eğitim	22	7,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	5,0%
İnşaat	68	4,7%
İmalat	12	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	1,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10	0,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-23	-8,7%
Madencilik ve taş ocakçılığı	-2	-20,0%
Genel Toplam	**325**	**5,1%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,2 artacağı beklenmekte olup Kars ilinde ise bu oran yüzde 5,1 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Kars ilinde en fazla net istihdam değişimi 162 kişilik artış ile Toptan ve Parekende Ticareti sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 18,5 ile yine Toptan ve Parekende Ticareti sektöründe beklenmektedir. Kars ilinde istihdam azalışı beklenen sektörler ise Mesleki,bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	72	10,0 %
Profesyonel Meslek Mensupları	44	8,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	89	6,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	16	4,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	44	4,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	39	3,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19	2,6%
Yöneticiler	1	0,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**325**	**5,1%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 89 kişilik artış ile Hizmet ve Satış Elamanları çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Yöneticiler mesleğidir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Satış Elemanı (Perakende)	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Güvenlik Görevlisi
Ahşap Kalıpçı	Servis Komisi
Tır-Çekici Şoförü	Aşçı
Beden İşçisi (Genel)	Şoför-Yük Tasıma
Soğuk Demirci	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Elektrikçi (Genel)	Is Güvenliği Uzmanı (Tehlikeli Sınıf-B)
Minibüs Şoförü	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
Satış Temsilcisi / Plasiyer	İnşaat Kalfası (Genel)
Kamyon Şoförü	Direksiyon Eğitmeni

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı/Uzmanı, Ahşap Kalıpçısı olup, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Servis Komisi meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Beden İşçisi (Genel) ve Soğuk Demirci mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kars ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

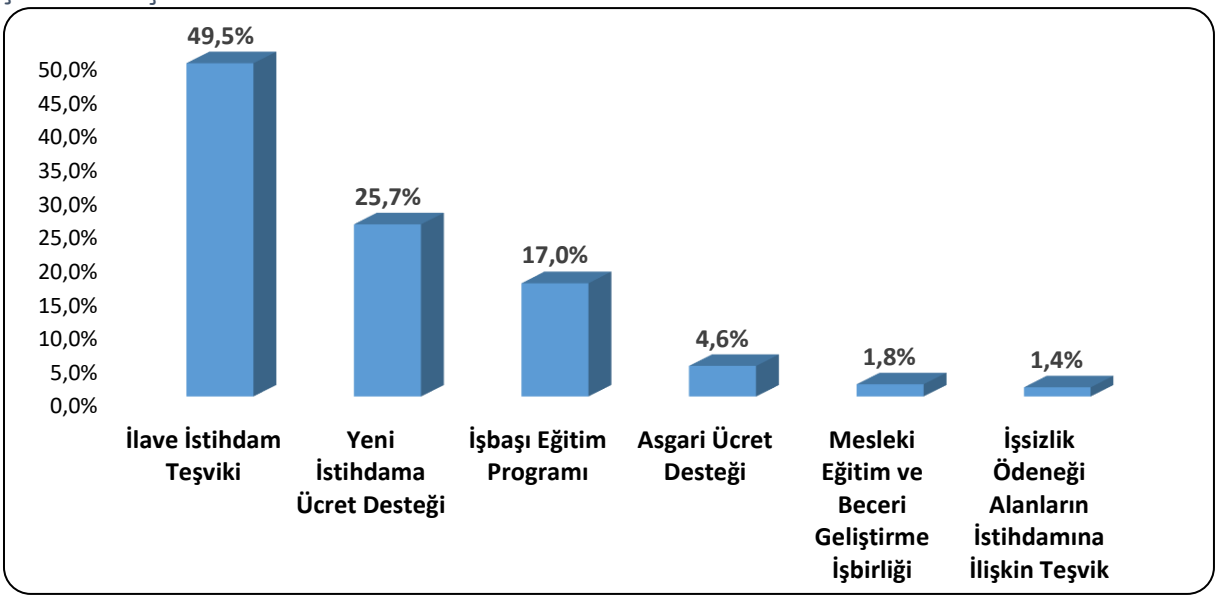

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

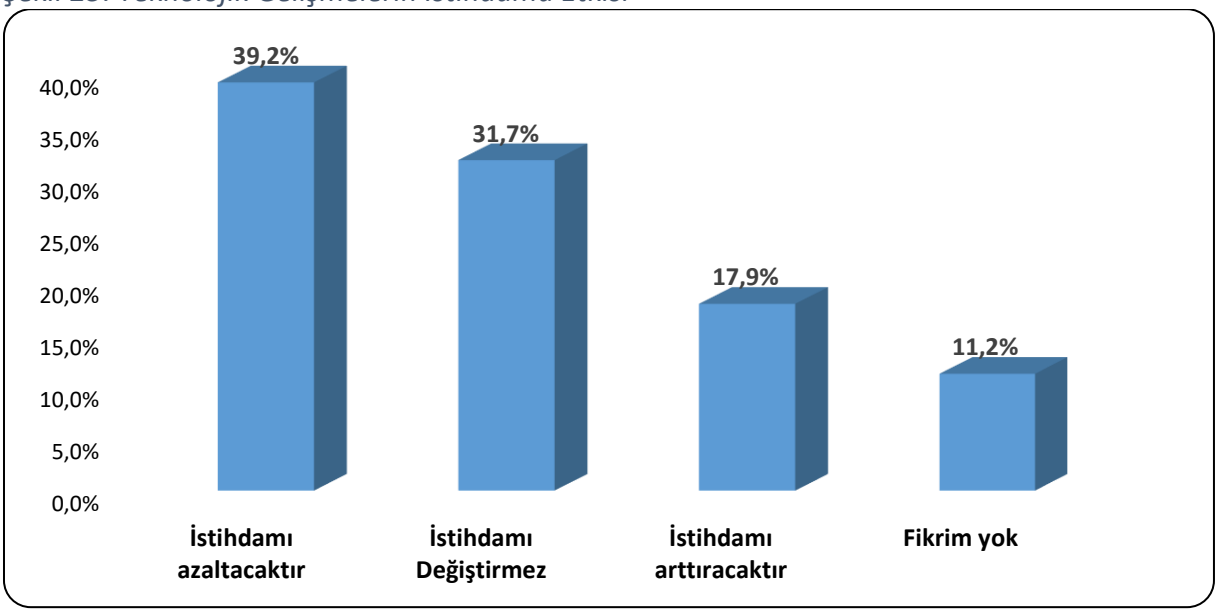

Kaynak: İPA 2019

Kars ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 17,9'u istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 39,2 si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 31,7'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 11,2'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kars ilinde; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde ise işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,9'u istihdamı arttıracağını ve yüzde 20'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kars İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kars ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 6,6 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRA2 (Ağrı-Kars-Iğdır-Ardahan) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 5,3'tür.

Kars ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kars'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kars ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 78,8'i erkeklerden, sadece yüzde 21,2'si kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Eğitim sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kars ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kars ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 16 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 267 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir azalış söz konusudur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kars ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, İmalat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Ulaştırma ve Depolama ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörleridir.

Kars ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 39 işletmede 128 açık iş tespit edilmiştir. Kars ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 128 kişilik açık işin yüzde 32'sine tekabül eden 41 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleridir.

Kars ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 14,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Kars ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis ve Makine Operatörlerıive Montajcılar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 27,2'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 37,6'sı; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe , Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalıması becerilerine sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kars ilinde işletmelerin yüzde 20,9'u'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Kars ilinde ise yüzde 4,9 olarak gerçekleşmiştir.

Kars ilindeki işverenlerin yüzde 49,5'i, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kars ilinde; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin çoğunluğu teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir

işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ ve KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ ve VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ ve KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.